

Vastaus valtuustoaloitteeseen odottavien ja synnyttäneiden fysioterapian sisällyttämisestä neuvolapalveluihin Pirkanmaan hyvinvointialueella

Aloitteen jättivät 16.2.2026 aluevaltuuston kokouksessa Johanna Kirjavainen ja Anna Moilanen (vihr) sekä 7 muuta allekirjoittajaa.

Aloitteessa toivotaan selvitetävän mahdollisuutta sisällyttää odottavien ja synnyttäneiden tilanteeseen erikoistuneen fysioterapeutin palvelut osaksi neuvolatoimintaa sekä luoda toimintamallin, jossa synnyttäneellä on mahdollisuus päästä fysioterapeutin arvioon ennen lapsen syntymää ja sen jälkeen. Tavoitteena olisi tarjota synnyttäneelle vähintään yksi laaja terveystarkastus, johon sisältyy fysioterapeutin arvio synnytyksestä palautumisesta sekä mahdollistaa synnyttäneelle fysioterapeutin arvion perusteella tarvittaessa 3–5- fysioterapiakäyntiä lantionpohjan ja keskivartalon kuntoutukseen joko omana tuotantona tai palvelusetelinä. Nämä fysioterapian palvelut tulisi kirjata myös osaksi alueellista neuvolasuunnitelmaa.

Aloite johdatti vastuualueita tarkastelemaan olemassa olevia palvelujaan, niiden toimivuutta ja selkeyttä sekä yhteistyön rakenteita palvelupolkujen ja tiedottamisen näkökulmasta. Aloite on valmisteltu yhteistyössä neuvolapalveluiden ja kuntoutuksen vastuuhenkilöiden kanssa. Valmistelun yhteydessä todettiin palveluita olevan tarjolla molemmilla vastuualueilla, mutta niiden tietoisuus ja tiedottaminen kaipaavat selkeyttämistä sekä henkilökunnan että asiakkaiden näkökulmasta.

Lantionpohjan lihasten kuntoon kiinnitetään huomio jo raskauden alkuvaiheessa. Digitaalisen perhevalmennuksen yhteydessä on video-osuus raskauden vaikutuksesta kehon hallintaan ja liikuntaan. Yksi videoista ohjaa lantionpohjan lihasten hallintaa. Neuvolassa muistutetaan asiakkaita näiden videoiden katselusta, jotta he tulevat tietoiseksi lantionpohjan lihasten merkityksestä ja osaavat kiinnittää asiaan huomiota ja

pyytää tarvittaessa apua ja ohjausta fysioterapiaan. Perhevalmennuksen liikunnan merkityksen ja kuntoutuksen videoita tulee hyödyntää paremmin raskauden ja synnytyksen jälkeisen ajan eri vaiheissa. Tavoitteena olisi saada videot osaksi digihoitopolun eri vaiheita, jolloin ne tulisivat paremmin huomioiduksi eri tilanteissa ja tarpeissa.

Jo nykytilanteessa on mahdollisuus päästä fysioterapiaan, mikäli tarve havaitaan. Tällä hetkellä tämä mahdollisuus ohjaukseen ei ole riittävän hyvin tiedossa, joten tiedottamista neuvolan henkilökunnalle ohjauksen kriteereistä tarvitaan.

Synnytysten jälkitarkastusten yhteydessä kysytään systemaattisesti jokaiselta synnyttäneeltä lantionpohjalihasten kunnosta ja tehdään tarvittavat tutkimukset. Jatkossa lantionpohjan hoitopolkua uudistetaan ja samalla laaditaan ohjeet ja kriteerit neuvolalle, milloin asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä fysioterapiaan.

Kriteerien täytyttyä asiakasta ohjataan ottamaan yhteyttä fysioterapeutin vastaanotolle, jossa toteutetaan yksilöllisen asiakastarpeen mukainen määrä käyntejä. Tarvittaessa terveydenhoitaja voi tehdä lähetteen, mikäli asiakas ei kykene itse ottamaan yhteyttä fysioterapiaan. Asianmukaiseen ja huolelliseen kirjaukseen kiinnitetään huomiota. Tärkeää on myös puheeksi otto synnytyksen jälkeisestä liikunnasta.

Asiakkaat, joille synnytyksen yhteydessä on tullut isompi vaurio (3. asteen repeämä) ohjataan jo erikoissairaanhoidosta fysioterapiaan.

Yhteistyössä vastuualueiden kesken suunnitellaan terveydenhoitajien osaamisen vahvistamista lantionpohjalihasten kunnon selvittämiseksi ja ohjaukseen ohjaamiseksi.

Neuvolalla tai kuntoutuksella ei ole tällä hetkellä taloudellista mahdollisuutta luoda uutta toimintaa kuten kaikille asiakkaille tarjottavaa laajaa terveystarkastusta, johon sisältyisi fysioterapeutin tarkastus. Selkeyttämällä olemassa olevaa toimintaa ja ohjeistusten tarkennusta saadaan hyvä asiakasohjaus lantionpohjalihasten vaurioiden hoitamiseksi ja niiden kunnon parantamiseksi.

Tämä aloite edistää fysioterapian kanssa tehtävää yhteistyötä, ohjantaa ja informaatiota. Lisäksi neuvolapalvelut lisää alueelliseen neuvolasuunnitelmaan yhteistyön fysioterapian kanssa. Tehtyjen toimenpiteiden toimivuutta voidaan seurata asiakaspalautteiden kautta muun palautteen yhteydessä.

Tarja Soukko, vastuualuejohtaja, neuvolat ja kehitystä tukevat palvelut

Virpi Heikkinen, vastuualuejohtaja, erityishenkilöstö ja lääkinnällinen kuntoutus